

Ігнатов Сергій Олександрович
викладач кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУТУ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Реформування національного законодавства у призмі європейської інтеграції покликано сприяти забезпеченню прав і свобод людини і громадянина в Україні на якісно новому рівні. Втім, інститут адміністративної відповідальності не повною мірою відповідає сучасним реаліям, що не дозволяє вважати адміністративно-правові засоби ефективним інструментом правового впливу. Відповідні проблеми стосуються як правотворчої так і правозастосовної практики, через наявність яких можна спостерігати зростання фактично скоєних адміністративних правопорушень та відсутність ефективної їм протидії і запобігання.

Таким чином, важливість інституту адміністративної відповідальності обумовлена не лише виконанням попереджувальної й охоронної функцій, а й вихованням особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами.

Зауважимо, що національне законодавство не містить визначення адміністративної відповідальності, а думки вчених щодо її сутності хоча і виступають у одному руслі, мають певні відмінності. Приміром, Т. Коломоєць зазначає, що «адміністративна відповідальність – це різновид правової відповідальності, специфічна форма негативного реагування з боку держави в особі її компетентних органів на відповідну категорію протиправних проявів (насамперед адміністративних проступків), згідно з якою особи, що скоїли ці правопорушення, мають дати відповідь перед уповноваженим державним органом за свої неправомірні дії і понести за це адміністративні стягнення в установлених законом формах і порядку» [1, с.17].

Ми цілком підтримуємо наведено дефініцію і наголошуємо на тому, що стягнення має бути ефективним і доцільним, а інакше втрачається сенс застосування заходів адміністративної відповідальності. При цьому, із положень чинного Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) можна побачити, що за вчинення окремих адміністративних правопорушень передбачено штрафні санкції обсягом 0,5 н.м.д.г. тобто 8,5 гривень. Наприклад це такі склади адміністративних правопорушень, як: стаття 104 КУпАП (Проїзд по посівах або насадженнях на автомобілі, тракторі, комбай-

ні чи іншій машині), 116-2 (Викидання за борт річкового або маломірного судна сміття та інших предметів), 119 (Викидання сміття та інших предметів з вікон і дверей автобусів, маршрутних таксі, тролейбусів або трамваїв), 134 (Провезення ручної кладі понад установлені норми на залізничному, морському і річковому транспорті), 175 (Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, а також використання пожежної техніки та засобів пожежогасіння не за призначенням), 188-8 (Невиконання приписів та постанов посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, або створення перешкод для їх діяльності) [2].

Відповідно, спостерігаючи очевидну тенденцію до збільшення кількості вчинених адміністративних правопорушень, ми можемо спостерігати застосування державою в особі її уповноважених органів адміністративних стягнень у вигляді штрафу обсягом 8,5 гривень. Такий стан справ нівелює ефективність інституту адміністративної відповідальності за окремими напрямками в сучасний період.

В цьому аспекті М. Колеснікова та Л. Калініченко слушно відмічають, що адміністративна відповідальність відіграє важливу роль на сучасному етапі становлення та розбудови правової держави, адже адміністративні правопорушення є найбільш численним видом проступків. Своєю суспільною небезпекою кожне окреме правопорушення не завдає значної шкоди, проте своєю чисельністю значно погіршує стабільність та розвиток суспільства та держави в цілому [3, с.106].

Дійсно, адміністративні правопорушення, через свою поширеність виступають своєрідним трампліном для вчинення правопорушень із більш тяжкими негативними наслідками, а відсутність належних за обсягом стягнень (міри відповідальності) не справляє правовиховуючого впливу.

І. Комарницька відмічає, що наступна трансформація адміністративної відповідальності пов'язана із вдосконаленням систем адміністративних стягнень, які є юридичною формою реалізації цієї відповідальності за рахунок їх розширення. Тут йдеться про чітку регламентацію цих стягнень, як до фізичних, так і юридичних осіб за вчинення адміністративних проступків, передусім штрафів. Фахівець вказує, що сьогодні законодавству в сфері адміністративної відповідальності властива несистематичність, навіть за наявності кодифікованого акта (*КУпАП – прим. наша*). Такий стан адміністративних норм не відповідає правовій визначеності демократичної держави, а отже, стан інституту адміністративної відповідальності на цей час не відповідає вимогам сучасності та суспільного розвитку, а тому потрібно реформувати й вдосконалити його систематизацією адміністративного законодавства у єдиний кодифікований акт відповідно до сучасного життя та суспільства [4, с.168].

Підводячи підсумок, зауважимо, що «перезавантаження» інституту адміністративної відповідальності в Україні має відбуватися з урахуванням на-

ступних моментів:

По-перше, збільшення обсягів адміністративних стягнень є доцільним і необхідним. Причому зростати мають не штрафи, а має бути змінена одиниця їх обрахунку, так званий, н.м.д.г.

По-друге, без оптимізації практики правозастосування в бік спрощення процедури притягнення до адміністративної відповідальності, збільшення обсягів адміністративних стягнень не дозволить виправити поточну негативну тенденцію із збільшенням адміністративних правопорушень.

---

1. Адміністративне судочинство : підручник. за заг. ред. Т.О. Коломоєць. Київ; Запоріжжя : Істина, 2009. 344 с.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. Відомості Верховної Ради УРСР від 18.12.1984. 1984, № 51. Ст. 1122.

3. Колеснікова М., Калініченко Л. Теоретико-правові засади адміністративної відповідальності. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 1. С. 102-107.

4. Комариницька І. Інститут адміністративної відповідальності: проблеми та перспективи розвитку. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/44675/2/2018n894_Issue_18_Komarnytska_I-Institute_of_administrative_165-170.pdf.

Кадегроб Альбіна Іванівна
здобувачка
(Науково-дослідний інститут
публічного права)

РОЛЬ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

В сьогоденнішніх умовах суспільного життя, важливу роль відіграє громадська думка. Здійснюючи свою діяльність органи державної влади у сфері запобігання правопорушенням, пов'язаних з корупцією, повинні не тільки дотримуватися принципів українського адміністративного права закріплених в Конституції України, але й враховувати громадську думку щодо такої діяльності.

Важливо зазначити, що з метою врахування громадської думки, державою здійснюються правові заходи щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики. Так, відповідно до постанови КМУ «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 03.11. 2010 р. № 996, яким затверджено Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, який визначає основні вимоги до організації і проведення органами виконавчої влади консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, які проводяться з метою залучення громадян до участі в управлінні державними справами, надання можливості